

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I 5

2011-09-08

N2007/1282/E

Näringsdepartementet

Neova AB

Box 1143

824 13 HUDIKSVALL

**Överklagande av Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut i fråga om
bearbetningskoncession för brytning av energitorv på Sjöängen i Tierps
kommun, Uppsala län**

---

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen avslår överklagandet.

Ärendet

Länsstyrelsen i Uppsala län (länsstyrelsen) fattade den 10 januari 2007
det beslut som framgår av *bilagan*.

Neova AB (Neova) har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att
regeringen upphäver beslutet och tillåter torvtäkt på Sjöängen. Neova
har i huvudsak anfört följande. Länsstyrelsens tolkning av 9 kap. 6 a §
miljöbalken är felaktig och de aktuella fågelarterna är inte så sällsynta att
deras livsbetingelser som art är hotade av den sökta verksamheten.
Neova anser att behovet av torven i området uppväger det ingrepp som
täkten medför.

Skälen för regeringens beslut

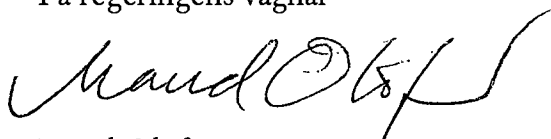
Av bestämmelserna i lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter framgår
bl.a. att det krävs koncession för bearbetning av torvfyndigheter. En
koncession får endast meddelas om det från allmän synpunkt är lämpligt
att verksamheten kommer till stånd och sökanden är lämplig att från
allmän synpunkt bedriva verksamheten. En bearbetningskoncession får
endast meddelas om det görs sannolikt att fyndigheten kan tillgodogöras
ekonomiskt och får som huvudregel inte strida mot detaljplaner eller
områdesbestämmelser. Bestämmelserna i bl.a. 2–4 kap., 5 kap. 3 §, 6 kap.
samt 9 kap. 6 c och 6 d §§ miljöbalken ska tillämpas.

Enligt 9 kap. 6 c § miljöbalken, som trädde i kraft den 1 augusti 2009, får en torvtäkt inte få komma till stånd i en våtmark som utgör en värdefull natur- eller kulturmiljö.

Regeringen gör bedömningen att Sjöängen är en våtmark som utgör en värdefull naturmiljö. Regeringen finner därför vid en samlad bedömning att förutsättningar saknas att meddela koncession.

Neovas överklagande bör därför avslås.

På regeringens vägnar

Maud Olofsson

Anna Carlsson

Kopia till

Lena Eriksson
Bertil Norbelie
Samuel Ståhl
Länsstyrelsen i Uppsala län
ArtDatabanken
Bergstaten
Bergvik Skog AB
Naturvårdsverket
Skogsstyrelsen
Statens energimyndighet
Svenska Naturskyddsföreningen
Sveriges geologiska undersökning
Tierps kommun
Trafikverket Region Öst
Landsbyggsdepartementet
Miljödepartementet

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Göran Albjär
Miljöenheten
018-19 52 34

Se SÄNDLISTA

Bilaga till beslut I5 vid regeringssammanträde
den 8 september 2011, N2007/1282/E

BESLUT

1 (13)

2007-01-10

Dnr: 543-4977-02

Neova AB
Bjälkgatan 1
824 43 Hudiksvall

Delgivningskvitto

Ansökan enligt lag (1985:620) om vissa torvfyndigheter avseende bearbetningskoncession för brytning av energitorv på Sjöängen i Tierps kommun, Uppsala län

Beslut

Länsstyrelsen avslår ansökan.

Ansökan med åtaganden och yrkanden

Dåvarande Råsjö Torv AB, numera Neova AB, nedan kallat Bolaget, har ansökt enligt lag om vissa torvfyndigheter avseende bearbetningskoncession för täkt av torv för energiändamål vid Sjöängen inom fastigheterna Tierps-bro 1:25, Gryttjom 1:12, 1:14, 1:21, 2:9, 3:6, 4:17, 4:18, 4:21, Tuva 1:5, 2:8, Hallsta 1:3 och Löt 1:3 i Tierps kommun, Uppsala län. Koncessionsområdet omfattar 301,5 ha och den planerade täkten 150 ha. En miljökonsekvensbeskrivning har upprättats.

Samråd

Samråd hölls med Länsstyrelsen och Tierps kommun den 24 oktober 2001 och med markägaren Stora Enso den 31 oktober 2001. Länsstyrelsen beslutade den 11 december 2001 att den planerade verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Utökad samråd hölls på Gästis i Tierp den 25 februari 2002.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Länsstyrelsen den 19 april 2002. Enligt 6 § förordningen om vissa torvfyndigheter begärde Länsstyrelsen den 27 maj 2002 en avgift på 6 000 kronor för den ansökta koncessionen. Avgiften kom in till Länsstyrelsen den 3 juni 2002. Ärendet kungjordes den 25 juni 2002 i Post och Inrikes Tidningar, Arbetarbladet och Uppsala Nya Tidning. Ärendet skickades på remiss den 20 juni 2002. Inkomna remissvar överlämnades till Bolaget för synpunkter den 25 oktober 2002. Komplettering av ansökan kom in till Länsstyrelsen den 13 april 2004. Revidering av täktplanen kom in till Länsstyrelsen den 28 september 2004. Ärendet kungjordes på nytt i Post och Inrikes tidningar, Arbetarbladet, Gefle Dagblad och Uppsala Nya Tidning den 6 oktober 2004 och den kompletterade ansökan skickades på remiss den 21 oktober 2004. Inkomna remissvar överlämnades till Bolaget den 30 december 2004. Bolaget lämnade synpunkter på remissvaren den 29 mars 2005. Särskilda skrivelser överlämnades underhand till Bolaget, markägaren samt till Naturvårdsverket med begäran om särskilt yttrande den 3 maj 2006. Inkommet yttrande från Naturvårdsverket den 6 juli 2006 och från markägaren Bergvik Skog

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

2 (13)

2007-01-10

Dnr: 543-4977-02

AB överlämnades till Bolaget den 30 augusti 2006. Bolaget lämnade synpunkter på de senaste remissvaren den 18 september 2006.

Svenska Naturskyddsföreningen har även hemställt att Länsstyrelsen skall inrätta ett naturreservat vid Sjöängen/Svartån i Tierps kommun (dnr. 511-7489-04).

Sökandens beskrivning av verksamheten

Bolaget har den 19 april 2002 ansökt om tillstånd enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter att skörda torv på Sjöängen. En miljökonsekvensbeskrivning har bifogats ansökan. Koncessionsansökan avser verksamhet för produktion av torv för energiutvinning under 25 års tid. Torven skall användas som bränsle i kommunala fjärrvärmeverk och kraftvärmeverk.

Koncessionsområdet som benämns Sjöängen är beläget 7 km väster om Gryttjom längs Svartån i Tierps kommun. Alla fastigheter som berörs ägdes vid ansökningstillfället av Stora Enso, numera Bergvik Skog AB. Koncessionsområdet omfattar 301,5 ha och den planerade täkten 150 ha. Uttaget beräknas till cirka 75 000 m³ per år.

I komplettering till ansökan som kom in till Länsstyrelsen den 13 april 2004 har Bolaget upprättat en ny miljökonsekvensbeskrivning.

Inledningsvis avses skogen att avverkas varefter området dikas ytterligare och vegetationen tas bort. Arbetet underlättas av att området som produktionen skall ske på redan tidigare är dikat. Sedimenteringsdammar anläggs och på sikt kommer Svartån som avvattnar Sjöängen att fördjupas för att kunna avvattnas med naturligt fall, d.v.s. utan pumpning. Utformningen av den kompletterande dikningen kommer att ske i samråd med Länsstyrelsen när de hydrologiska förhållandena motiverar det. En efterbehandlingsplan har utarbetats och sökanden föreslår att området efterbehandlas genom skogsplantering. Från kommunens sida har framförts önskemål om att området skall efterbehandlas till våtmark.

I området bedrivs idag reguljärt skogsbruk. I anslutning till den planerade täkten finns en permanentbostad på cirka 600 meters avstånd.

Det finns inte några dokumenterade bevarandevärden i det sökta området i form av hög klassning i den regionala våtmarksinventeringen, riksintressen för bevarandevärden eller för ämnen och material som torv, förordnanden om områdesskydd som naturreservat, Natura 2000 etc. Inte heller finns det några överväganden som påverkar bedömningen av förutsättningarna för torvtäkt enligt den kommunala översiktsplaneringen eller i kommunal detaljplan. Området påverkas inte heller av någon miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap 3 § miljöbalken (MB).

De fyra områden med höga bevarandevärden från biologiska utgångspunkter som Skogsstyrelsen redovisat bör inte tas i anspråk för torvutvinning. Områdenas framtida fortbestånd bör säkerställas långsiktigt i samband med att man beslutar om en plan för efterbehandling. Täktplanen skall utformas så att de områden som utpekats av Skogsvårdsstyrelsen inte kommer att beröras av torvtäkt. Ett särskilt skyddsområde bör tillskapas runt dessa områden så att de skyddsvärda områdena

inte påverkas negativt av den sökta verksamheten. Det gäller i första hand två av områdena, inklusive det område som dåvarande Stora Enso AB, numera Bergvik Skog AB, redan från början undantog från framtida torvutvinning.

I kompletteringen till ansökan den 13 april 2004 ingår en fågelinventering utförd av Björn Wallander, Tringa Scandinavia HB (TS). Metoden som använts är en standardiserad inventeringsmetodik för skogsfåglar som har utarbetats genom ett projekt som genomförts av WWF och Sveriges Ornitologiska Förening under år 2000-2001. Metodiken går ut på att man genom linjetaxering med 250 meters mellanrum noterar samtliga fåglar som hörs eller ses. Enligt TS är denna inventering inte heltäckande och kan inte jämföras med t.ex. en atlasinventering där man vid åtskilliga tillfällen under olika årstider besöker ett område och noterar vilka arter som förekommer. En nackdel har varit att inventeringen utfördes under juni månad. Generellt är det bättre att inventera stannfåglar under mars-april innan flertalet flyttfåglar har hunnit anlända. Därför skiljer sig denna inventeringsmetodik något från WWF och Sveriges Ornitologiska Förenings utarbetade metodik. Rapporten inkluderar heller inte någon form av efterforskning av t.ex. historiska observationer och beskrivning av vad t.ex. andra ornitologer har noterat i området. Inte heller har någon analys gjorts av hur området som helhet ur ett fågelperspektiv skulle komma att påverkas av en torvtäkt.

Två rödlistade fågelarter observerades vid inventeringen, göktyta och flodsångare. Göktytan är klassad som sårbar enligt ArtDatabanken och flodsångaren är klassad som missgynnad.

Drift av verksamheten

Bolaget anser att ett kontrollprogram bör utarbetas i samråd med Länsstyrelsen inklusive regler för att undvika brand och för hantering av oljor och drivmedel.

Nivån vad gäller utsläpp av suspenderande ämnen bör sättas till 25 mg/l från tükten under normal drift.

Bolaget anser att produktion av torv bör kunna ske dygnet runt, men om inte gränsvärdet för industribuller kan innehållas vid närmaste bostadshus, bör produktion av torv under nattetid, klockan 22 - 07, inte tillåtas på område E.

Frågan om uttransport av torv bör regleras i tillstånd eller på annat sätt men närmare krav kan ställas först efter det att Bolaget eller Länsstyrelsen har tagit ställning till vilket alternativ till uttransport av torv som bör väljas.

Alternativa torvmarker

Bolaget har genom olika inventerings- och undersökningsinsatser skaffat sig en god kännedom om torvmarkernas lägen, egenskaper och motstående intressen i regionen. Utifrån den kunskapen har företaget funnit att Sjöängen har goda förutsättningar som torvtäkt och därför valt att investera i projektering av området. Det är idag svårt att ange alternativ till Sjöängen eftersom det fordras mycket kostsamma detaljundersökningar för att fastställa om en specifik torvmark är likvärdig. Med detta som bakgrund är det svårt att ange vilka torvmarker som skulle kunna utgöra alternativ till Sjöängen.

Nollalternativ

Ett nollalternativ är definitionsmässigt en framskrivning till en tänkt framtida situation då i detta fall koncession inte har lämnats för att idka torvbruk på Sjöängen. Bolaget vill betona att torven i Sjöängen är av godtagbar kvalitet för ändamålet och att konflikter gentemot motstående intressen i detta fall är mycket små.

Med tanke på nuvarande och framtida konkurrenssituation på energimarknaden är det enligt Bolaget sannolikt att man i första hand skulle välja att ansöka om tillstånd på en annan torvmark i regionen.

Remissinstansernas synpunkter på den ursprungliga ansökan den 19 april 2002

I yttrande som inkommit till Länsstyrelsen den 1 oktober 2002 anser Naturvårdsverket att den ursprungliga ansökan skall avslås. Naturvårdsverket anser att miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) endast på ett mycket knapphändigt sätt redovisar de eventuella naturvärdena som finns i föreslaget område. Dessutom pekar Naturvårdsverket på att sökanden nämnt bland annat såväl fastighetsägarens skyddsklassning som nyckelbiotoper i området men utan att sökanden redovisat dess innehåll eller verksamhetens eventuella negativa effekt på dessa. Detta anser verket vara exempel på information som bör framgå av MKB:n. Verket anser inte att MKB:n uppfyller miljöbalkens krav om MKB. Det står inte heller klart utifrån ovanstående påpekande om ansökan innehåller behövliga förslag om skyddsåtgärder.

Skogsvårdsstyrelsen förordar i yttrande den 5 juli 2002 att noggranna inventeringsinsatser skall göras och att torvtäktplanen därefter skall revideras med avseende på eventuella fynd av höga naturvärden.

Bygg- och miljönämnden i Tierps kommun anser i yttrande den 23 oktober 2002 att MKB:n behöver kompletteras med en beskrivning av området vad gäller lutningsförhållanden, hydrologiska förhållanden, djur- och växtlig, skoglig produktionsförmåga. Det saknas också en motivering till varför denna lokalisering ansetts som den bästa och alternativa lokaliseringar inte ansetts värda att undersöka. Under förutsättning att ingen ny kunskap kommer fram vid de föreslagna kompletteringarna av miljökonsekvensbeskrivningen samt att hänsyn tas till områdets naturvärden har Bygg- och miljökontoret i Tierps kommun inget att erinra mot att täktstillstånd ges för den föreslagna torvtäkten vid Sjöängen.

Svenska Naturskyddsföreningen vill i yttrande den 2 januari 2004 lyfta fram områdets höga naturvärden och anser att det är direkt olämpligt att släppa fram torvbrytning i området. Särskilt höga naturvärden återfinns i det område som ligger norr om skogsbilvägen som går i öst-västlig riktning och vidare upp till kulturmarkerna vid Djupa och Rönningarna. Likaså mycket höga naturvärden återfinns i och runt före detta Tösjön (ett par kilometer söder om täktområdet, Länsstyrelsens anmärkning), som idag utgörs av en stor lövsumpskog med gamla träd och död ved. Norr och nordväst om Tösjön finns på åtskilliga ställen mycket fuktiga naturskogspartier med stora koncentrationer av starkt hotade arter. En täkt i området skulle med största sannolikhet innebära att sumpskogarna skulle torka upp snabbt och övergå i torrare granskogar. Områdets mycket stora lövskogsarealer skulle också gå förlorade och därmed skulle hela det värdefulla

stråket mellan Dalälven och sjön Tämnamaren gå förlorat. Detta område kan anses vara ett viktigt område för vitryggig hackspett.

Enligt Naturskyddsföreningen har området under lång tid varit känt bland ornitologer på grund av den höga tätheten av olika arter ugglor. Vid en närmare studie av områdets häckfågelfauna som utförts av Naturskyddsföreningen, visade det sig att 14 arter från EU:s fågeldirektiv häckar eller regelbundet uppehåller sig i området.

Vidare pekar Naturskyddsföreningen på att grön sköldmossa som är upptagen i habitatdirektivet förekommer i Svartåområdet och den rödlistade större flatbaggen, *Peltis grossa*, finns i Tösjöområdet söder om brytområdet.

Närboende har haft synpunkter på val av utfartsväg från tåkten och risker för påverkan på deras dricksvatten samt risk för negativ påverkan på Svartåns vattenkvalité.

Remissinstansernas synpunkter på kompletteringen av ansökan (2004-04-02)

Svenska Naturskyddsföreningen har i skrivelse till Länsstyrelsen den 5 juli 2004 redovisat utförda inventeringar av Sjöängenområdet i och runt det planerade tåktområdet. Naturskyddsföreningen har inom ramen för sitt Projekt Vitryggig hackspett tillsammans med ornitologer från Upplands Ornitologiska Förening under ett flertal år känt till de höga ornitologiska värden som finns i trakten av Djupa nordväst om det planerade tåktområdet. Inom ramen för ett nationellt åtgärdsprogram för vitryggig hackspett har en omfattande satellitbildsanalys utförts. Denna analys visar att i ett stråk mellan Söderfors och sjön Tämnamaren finns en av hela nedre Dalälvens mest lövrika trakter, vilket kan komma att få mycket stor betydelse för den vitryggiga hackspettens överlevnadschanser i regionen och därmed i landet.

I och med denna upptäckt har medlemmar i projektet vid ett 30-tal tillfällen under våren/sommaren 2004 besökt olika delar av området och därmed funnit en förvånansvärt artrik fauna med flera för länet mycket ovanliga och hotade arter. Det gäller inte minst starka stammar av skogshöns, hackspettar och ugglor.

Istället för att genomföra en traditionell häckfågelinventering/linjetaxering har Naturskyddsföreningen istället aktivt letat efter särskilda arter, d.v.s. rödlistade eller arter enligt EU:s fågeldirektiv, och artgrupper. Denna metod med många besök vid en lokal under olika delar av vår och försommar är enligt Naturskyddsföreningen betydligt bättre i och med att man då riktar besöken till de mest värdefulla områdena och de mer krävande arterna.

Sammanställningar över funna fåglar i olika delområden inom och utanför tåktområdet redovisas i Naturskyddsföreningens skrivelse.

Naturskyddsföreningen påpekar åter att området bör ges ett långsiktigt skydd och restaureras på sådant sätt att sumpskogarnas karaktär bibehålls eller förstärks och lövinslagen ökar. För detta ändamål anser Naturskyddsföreningen att naturreservat är den enda lösningen.

2007-01-10

Dnr: 543-4977-02

Naturskyddsföreningen har fortlöpande lämnat kompletterande uppgifter om naturvärdena inom Sjöängsområdet, bland annat med ett bifogat yttrande från Sveriges Ornitologiska Förening som sammanfattningsvis anser att ett område med 2-4 par häckande tretåiga hackspettar och de angivna ugglearterna, slaguggla och lappuggla, är unikt för mellansverige.

I ett sista yttrande den 10 maj 2006 lämnade Svenska Naturskyddsföreningen en redovisning i kartform av observationer av fågel inom Sjöängsområdet.

Inom det planerade brytområdet har Naturskyddsföreningen påträffat 15 fågelarter med totalt 62 revir, varav 6 av fågelarterna med totalt 10 revir är rödlistade. I ett område 500 meter från den planerade täkten har 10 fågelarter med totalt 18 revir påträffats, varav 4 av fågelarterna med totalt 10 revir är rödlistade. I det inventerade området längre bort än 500 meter från den planerade täkten har 15 fågelarter med 35 revir påträffats, varav 6 av fågelarterna med 15 revir är rödlistade. Det stora antalet revir inom det planerade brytområdet beror delvis på 26 orrevir.

Tierps kommun anser i yttrande den 11 november 2004 att tillstånd till täkt inte kan ges på nuvarande underlag. Tillstånd till täkt kan ges under förutsättning att

- miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med alternativa lokaliseringar
- en utredning görs för att visa om täktområdet och driften kan planeras så att skador på fågellivet minimeras under drifttiden och så att fågellivet gynnas när täkten avslutats
- ny utfartsväg byggs så att störningar för boende minimeras
- naturvärdesområden sparas samt att lämpliga skyddsavstånd skapas med hänsyn till hydrologi, solinstrålning och damning
- det från början skapas en extra sedimentationsdamm där Svartån lämnar verksamhetsområdet
- hänsyn tas till närboende när det gäller buller
- raksträckor undviks för nyanlagda vägar

Naturvårdsverket meddelar den 15 oktober 2004 att man avstår från att yttra sig i ärendet.

Energünyndigheten anser i yttrande den 2 november 2004 att man ser positivt på torvbruk för energiändamål, särskilt på sådana torvmarksområden som redan tidigare varit påverkade av olika ingrepp. Det är också viktigt att öppna nya torvtäkter för att fylla det ökade behovet av bränslen i regionen. Myndigheten har därför inget att erinra mot att Råsjö Torv beviljas tillstånd till utvinning av torv enligt lagen om vissa torvfyndigheter för Sjöängen i Tierps kommun.

Bergmästaren, Skogsstyrelsen och Vägverket har inget att erinra mot ansökan.

Sveriges Geologiska Undersökning anser att torvmarken vid Sjöängen är väl lämpad att användas för täkt av torv för energiändamål.

ArtDatabanken vid Sveriges Lantbruksuniversitet anser att det är ytterst beklagligt att det endast är fågelinventeringen utförd av Tringa Scandinavica HB som ligger till grund för miljökonsekvensbeskrivningen. Den ideellt utförda inventeringen, under ledning av Kristoffer Stighäll och Ulrik Lötberg, visar på ett betydligt mer påtagligt sätt att området har mycket stora naturvärden. Enligt ArtDatabanken bedömning, av det som finns sammanställt i Stighälls/Lötbergs inventeringsrapport, är området Sjöängen/Svartån av sådan dignitet att hela det inventerade området, inklusive Tösjödelen, borde övervägas att avsättas som ett SPA-område eftersom 15 fågeldirektivarter, varav fem rödlistade påträffats.

Naturskyddsföreningen i Tierp önskar på det bestämdaste att Länsstyrelsen avstyrker den tilltänkta torvtäkten vid Sjöängen. Vidare är föreningen bekymrad över den ökade belastningen av näringsämnen och humus som Tämnrån och i förlängningen Lövstabukten kommer att få ta emot. Slutligen anser föreningen att torv närmast bör betraktas som ett fossilt bränsle och därför inte bör satsas på.

Närboende ifrågasätter verksamheten främst mot bakgrunden av bullerpåverkan, risk för olyckor vid torvtransporterna och påverkan på Svartån samt att inget färdigt förslag till efterbehandling av området har upprättats.

Markägaren, Bergvik Skog AB, anser i skrivelse den 13 april 2006 att området bör förbehållas skogsbruket. Området har höga naturvärden, som helt skulle gå till spillo vid torvutvinning. Vid åtgärder inom skogsbruket däremot kan naturvärdena beaktas så att påverkan blir begränsad. Bolaget förordar alltså att någon torvutvinning inte kommer till stånd på denna plats.

Efter hemställan från Länsstyrelsen yttrade sig Naturvårdsverket den 30 juni 2006 över ansökan samt Naturskyddsföreningens remissvar och deras därefter inkomna skrivelser samt bolagets yttranden.

Naturvårdsverket anser sammanfattningsvis att det är mycket ovanligt att dikade myrar har utvecklat så höga naturvärden som påvisas i Sjöängen. Området utgör en del av östra Svealands största lövskogskoncentrationer, tillika sumpskogsområden, och det hyser ett antal hotade fågelarter. Naturvärdena kommer sannolikt att öka ytterligare med ökad trädålder och riktad naturvårdsskötsel.

Naturvårdsverket anser, mot bakgrund av den nya informationen om områdets naturvärden och brister i MKB:n att det är tveksamt om verksamheten kan meddelas koncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter. Verket bedömer inte att ett eventuellt nekande beslut skulle innebära något principiellt ställningstagande som försvårar för torvbranschen i sin helhet.

Naturvårdsverket anser att det från naturvårdssynpunkt vore önskvärt om markägaren, Bergvik Skog AB, ges möjlighet att kommentera förekomsten av naturtyper, naturvärden och skyddsvärda arter samt hur bolaget kan tänkas förvalta dessa nyupptäckta naturvärden.

I yttrande från Bergvik Skog AB den 24 augusti 2006 uttalar bolaget att man bedriver ett miljöcertifierat skogsbruk där gällande certifieringsstandarder för FSC

och PEFC utgör miniminivån för Bolagets agerande. I huvudsak fördelar sig åtagandena på två poster: 1) frivilliga avsättningar genom ekologisk landskapsplanering och 2) generell hänsyn vid alla åtgärder. Bedömningen är att merparten av de redovisade ornitologiska värdena väl kommer att kunna förenas med skogsbruk enligt de planer som Bergvik Skog AB redan arbetar med. Enskilda par av vissa arter kan aldrig säkras till specifik plats inom ramen för ett brukat landskap, men arternas långsiktiga förekomst i det aktuella landskapet borde kunna vara säkrad med de metoder som används.

Bergvik Skog AB har bilagt ett ortofoto med frivilliga avsättningar inom Sjöängenområdet. Flera områden som i Naturskyddsföreningens inventeringsmaterial klassats som högsta naturvärden ingår idag inte i Bolagets redovisade åtagande. Till en del kan detta enligt Bergvik Skog AB möjligen bero på att olika system för naturvärdesklassningen använts. Bergvik Skog AB:s landskapsplaner är levande dokument och företaget planerar att genomföra en större översyn av alla landskapsplaner, när pågående utvärderingar och statens reservatsanspråk klarnat. De större lövsumpskogsområdena av "högsta naturvärde", i de centrala delarna av det område som berörs av koncessionsansökan, ska då utvärderas i relation till övriga områden som Bergvik Skog AB avsatt, bl.a. för den vitryggiga hackspettens fortlevnad.

I övrigt genomför Bergvik Skog AB i samband med alla större skogsbruksåtgärder en naturvärdesbedömning av den areal som berörs av arbetsföretaget. I samband med denna löpande bedömning kan nya områden avsättas eller befintliga områden korrigeras inom ramen för certifieringssystemens krav. Den information som Länsstyrelsen tillställt Bergvik kommer att utgöra ett underlag vid sådana bedömningar.

Sökandens bemötande

I yttrande den 29 mars 2005 anser Bolaget sammanfattningsvis att det inte framförts några invändningar eller framlagts några fakta som leder till att man skall ändra bedömningen i detta ärende. Den slutsats som redovisats i MKB:n att det i ärendet inte har framkommit fakta som "motsäger att en etablering av torvverksamhet på Sjöängen inte skulle vara möjlig" anser Bolaget inte har förändrats i och med den remissbehandling som skett av Bolagets ansökan.

Det finns flera områden runt om och i anslutning till det sökta täktområdet som hyser värden av samma typ som detta område. Högre värden har vidare redovisats för Färnebofjärden och Flororna. Det förtjänar också nämnas att nollalternativet i detta fall innebär att området kommer att slutavverkas.

Sökanden anser med utgångspunkt i Naturvårdsverkets bevarandeplan att det inte finns grund att hävda att det aktuella området har sådan betydelse för den vitryggiga hackspettens långsiktiga överlevnad att det påverkar bedömningen i detta ärende.

Bolaget framhåller att det i sammanhanget har hänvisats till bestämmelserna i 12 kap 2 § MB. Bolaget anser att det är klarlagt att det finns behov av den torv som kommer att utvinnas i området. Vi kan också konstatera att det i ärendet inte har framkommit sådan information som kan belägga att livsbetingelserna för någon

art som är hotad, sällsynt eller i övrigt hänsynskrävande skulle äventyras till följd av den sökta verksamheten.

Mot denna bakgrund anser sökanden att det vid en sammanvägd bedömning inte finns några formella hinder för Länsstyrelsens att bevilja sökanden tillstånd till den sökta verksamheten.

Utöver vad som tidigare har framkommit accepterar Bolaget att det i MKB:n redovisade vägalternativet 4 skall genomföras under förutsättning att tillstånd lämnas till den sökta verksamheten.

Bolaget yttrar sig den 3 maj 2006 över skrivelsen från Naturskyddsföreningen den 15 mars 2006. I skrivelsen menar Bolaget bland annat att den analys av Birdlife International som Sveriges Ornitologiska Förening aktivt medverkat till att genomföra visar att de fåglar som återfinns i detta område inte är så skyddsvärda att deras livsbetingelser skulle påverkas. Inte heller har de ett sådant skyddsvärde att de allmänna hänsynsreglerna som finns i 2 kap MB påverkas negativt. När det gäller vitryggig hackspett som inte har observerats i området kan Bolaget bara hänvisa till åtgärdsprogrammet där området inte finns med.

Som stöd för sin mening att de fåglar som återfinns i området inte är så skyddsvärda att deras livsbetingelser skulle påverkas har Bolaget gjort en jämförelse (bilaga 1 i Bolagets yttrande den 3 maj 2006) över de fåglarter som Svenska Naturskyddsföreningen efter sina inventeringar uppgett finnas i området och hur många par av dessa arter som finns i Sverige.

Bolaget har slutligen yttrat sig i ärendet den 18 september 2006 över Naturvårdsverkets och Bergvik Skog AB:s yttrande den 30 juni respektive 24 augusti 2006.

Bolaget ställer sig frågande till verkets bedömning. Bolaget har full förståelse för att Naturvårdsverket vill motverka tillkomsten av verksamheter som innebär konflikter och konkurrens gentemot områden som omfattas av bestämmelser som nationalpark och naturreservat, Natura 2000, återfinns i Myrskyddsplanen, omfattas av riktlinjer rörande miljömål som myllrande våtmarker eller omfattas av riksintressen enligt 3 kap 6 § 2 st Miljöbalken.

Bolagets har noga tolkat de signaler som gått ut från Naturvårdsverket rörande skydd av olika markområden och har mot denna bakgrund tagit fram en ansökan om torvtäkt på det aktuella området. Bolaget har bland annat noterat att verket i sina nya miljömål för Myllrande våtmarker särskilt markerar att den typ av våtmarker som är aktuella i detta fall bör prioriteras av torvbranschen. Verket skriver i sin redovisning till regeringen:

”Samtliga myrar i Myrskyddsplanen ska undantas från torvbrytning, liksom myrar med höga natur- eller kulturvärden eller ringa påverkan på hydrologin. Vid exploatering för torvproduktion bör myrar som redan är kraftigt påverkade genom till exempel dikning eller ofullständigt utvunna täkter i första hand komma i fråga”.

Regeringen har i miljömålspropositionen (prop. 2004/05:150, s. 375-376) framhållit att miljöbalkens mål om främjande av en hållbar utveckling har konkretiserats i miljö kvalitetsmålen. De skall enligt propositionen ge vägledning vid tillämpning av balken och innebär en konkretisering av den miljömässiga dimensionen av hållbar utveckling. De ger vägledning om hur bestämmelserna i miljöbalken skall tillämpas och utgör ett värdefullt tolkningsunderlag för de myndigheter som skall tillämpa målen.

Bolaget anser att det är möjligt för Neova AB och generellt sett för torvbranschen att skapa en rimlig långsiktig råvarustrategi med utgångspunkt i gällande lagstiftning enligt miljöbalken och med ledning av de riktlinjer som redovisas för Myllrande våtmarker. Det blir dock omöjligt om verket från fall till fall går emot sina egna riktlinjer utan att för den skulle ange motiv mer i detalj för detta. Möjligheterna att tolka bedömningar från landets viktigaste naturvårdsmyndighet blir då i det närmaste omöjliga. Bolaget kan bara för egen del konstatera att myren är kraftigt påverkad genom dikning vilket är ett av kriterierna för vad som är acceptabelt enligt riktlinjerna för Myllrande våtmarker.

Bolaget anser att verkets agerande i just detta ärende inte har varit särskilt logiskt eller särskilt konstruktivt genom att verket först kritiserade MKB:n hårt och sedan avstod från att yttra sig då företaget kompletterade MKB:n. Dessutom anser Bolaget att verket rimligen inte kan dra så långsiktiga slutsatser som man gjort i skrivelsen mot bakgrund av det underlag som presenterats av Svenska Naturskyddsföreningen.

Bolaget kan inte finna grund för att någon av de arter som finns redovisade av Svenska Naturskyddsföreningen kan anses vara hotade arter. För att uttrycka sig på ett annorlunda sätt kan man inte dra slutsatsen att livsbetingelserna för de arter som redovisats av SNF på något sätt skulle äventyras om tillstånd lämnas till den sökta verksamheten. För övrigt går det inte med ledning av underlaget med större säkerhet att avgöra om de arter som redovisats direkt skulle beröras av den sökta verksamheten eller inte. Bolaget hänvisar till bilaga 1 i sitt yttrande den 3 maj 2006, vilken enligt Bolaget visar att det finns betryggande populationer av de arter som återopats av SNF. Det har inte kunnat visas att just detta område är viktigt och hela området som angetts som skyddsvärt är betydligt större än just det område som omfattas av Neova AB:s ansökan.

Neova AB anser inte heller att det sökta området uppfyller sådana värden att de bör omfattas av bestämmelserna i 3 kap 6 § 1 st. MB. Däremot kan man med visst fog ifrågasätta om de marker som redan läcker stora mängder koldioxid genom antropogen dikning som det aktuella området torde göra borde omfattas av bestämmelser enligt 3 kap 7 § 1 stycket eller t.o.m. 2 stycket MB. En tillämpning av 3 kap 7 § MB kan även motiveras av att FN:s klimatpanel IPCC och EU har frångått sin klassificering av torv som ett fossilt bränsle. Om området ändå anses uppfylla sådana värden som återopats med stöd av 3 kap 6 § 1 stycket MB anser Bolaget att de intressen för att ta i anspråk dem för torvtäkt i 3 kap 7 § MB bör väga tyngre i detta fall. Vidare vill Bolaget i detta sammanhang hänvisa till regeringens Nationella Ailokeringsplan för tilldelning av utsläppsrätter 2008-2012 som beslutades den 31 augusti 2006 där den svenska regeringen ser stora möjligheter med ett mer klimatnässigt fördelaktigt torvbruk. Avslutningsvis anser

Bolaget att de synpunkter som har redovisats av Naturvårdsverket, Svenska naturskyddsföreningen och av Bergvik Skog AB inte motiverar annat ställningstagande än bifall i rubricerat ärende.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 7 § lag om vissa torvfyndigheter får koncession meddelas endast om det från allmän synpunkt är lämpligt att verksamheten kommer till stånd och att sökanden från sådan synpunkt är lämplig att bedriva verksamheten. Vid koncessionsprövning skall bestämmelserna i 2 - 4 kapitlet och 5 kapitlet 3 § MB tillämpas.

Enligt 6 § lag om vissa torvfyndigheter skall i fråga om verksamhet som avses i denna lag även tillämpliga föreskrifter i miljöbalken, plan- och bygglagen (1987:10) och andra författningar iakttas.

Miljöbalken skall enligt 1 kap. 1 § första stycket syfta till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Enligt paragrafens andra stycke skall miljöbalken tillämpas så att bl.a. den biologiska mångfalden bevaras och att mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas.

Principerna i första kapitlet har preciserats i de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel. Enligt 2 kap 6 § andra stycket MB skall för alla verksamheter och åtgärder en sådan plats väljas att ändamålet kan uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

För prövning av ansökan om bearbetningskoncession enligt lag om vissa torvfyndigheter skall bestämmelserna i 9 kap. 6a § MB tillämpas. I paragrafens första stycke anges bl.a. följande. Vid prövning av en ansökan om tillstånd till täkt skall behovet av det material som kan utvinnas vägas mot de skador på djur- och växtlivet och på miljön i övrigt som täkten kan befaras orsaka. Tillstånd får inte lämnas till en täkt som kan befaras försämra livsbetingelserna för någon djur- eller växtart som är hotad, sällsynt eller i övrigt hänsynskrävande.

Bolaget anser det klarlagt att det finns behov av den torv som kommer att utvinnas i området. Bolaget hänvisar till att riksdagen vid olika tillfällen uttalat att torv har en viktig roll att fylla för att minska användningen av kol i energisystemet. Den torv som skall bearbetas i det aktuella området kommer till stor utsträckning att användas i Mälardalen för att ersätta kol och olja och därmed komplettera användningen av trädbränslen på det sätt som riksdagen förutsatte i sitt beslut om att torv skulle få el-certifikat från den 1 april 2004.

Mot behovet av torvbrytning skall vägas natur- och miljövärdsintressena. Länsstyrelsen bedömer att området inte innehåller några särskilda rekreativvärden utöver de vanliga för trakten, snarare tvärtom eftersom området till stor del är kraftigt dikat och/eller bevuxet med tät skog. Vad gäller naturvärden ger Bolagets egen utredning och framförallt Naturskyddsföreningens fågelinventeringar vid handen att det finns ett antal rödlistade fågelarter inom det planerade brytområdet.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

12 (13)

2007-01-10

Dnr: 543-4977-02

De svenska listorna över hotade och missgynnade växter, svampar och djur benämns i enlighet med internationell terminologi rödlistor. I dessa listor grupperas arterna enligt ett system med kategorier och kriterier som på ett översiktligt sätt betecknar grad av utdöenderisk.

ArtDatabanken har till uppgift att ta fram rödlistor, som beskriver arternas status, för landet som helhet. Naturvårdsverket, som är ansvarig myndighet, fastställer listorna till officiella dokument. Rödlistan för fåglar upptar cirka 90 arter.

Inom brytområdet finns enligt Artdatabankens rödlista en fågelart som anses vara starkt hotad (bivråk med 1 revir), en art som anses vara sårbar (tretåig hackspett med 3 revir) samt fyra arter som anses vara missgynnade (törnskata med 2 revir, mindre hackspett med 1 revir, göktyta med 2 revir samt lappuggla med 1 revir).

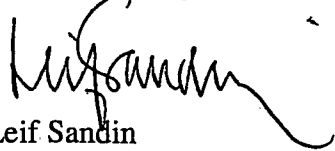
Enligt 9 kap. 6a § första stycket andra meningen MB får tillstånd inte lämnas till en täkt som kan befaras försämra livsbetingelserna för någon djurart som är hotad, sällsynt eller i övrigt hänsynskrävande. Bolaget menar att de fågelarter som återfinns i området inte är så skyddsvärda att deras livsbetingelser skulle påverkas inom landet i sin helhet. Länsstyrelsen finner dock att det är de förekommande skyddsvärda individerna inom själva täktområdet som skall beaktas vid prövning av en ansökan om tillstånd till täkt och inte artens förekomst och deras livsbetingelser i landet eller Europa som helhet som skall bedömas.

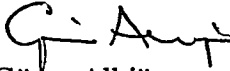
Länsstyrelsen bedömer att det är ofrånkomligt att de rödlistade fågelarternas revir och boplatser till stor del kommer att hotas eller förstöras av den planerade täkten.

Länsstyrelsen finner mot bakgrund av ovanstående att det från allmän synpunkt enligt 7 § lag om vissa torvfyndigheter är olämplig att bedriva torvtäkt vid Sjöängen i Tierps kommun, Uppsala län och att ansökan därför skall avslås.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit miljövärdsdirektör Leif Sandin, beslutande, länsassessor Kerstin Lagerlöf samt miljöhandläggare Göran Albjär, föredragande.

Leif Sandin
Miljövärdsdirektör

Göran Albjär
Miljöhandläggare

BILAGOR

Hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

13 (13)

2007-01-10

Dnr: 543-4977-02

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Kommunstyrelsen i Tierps kommun, 815 80 Tierp

Bygg- och miljökontoret i Tierps kommun, 815 80 Tierp

Bergvik Skog AB, Trotskatan 25, 791 71 Falun

Statens energimyndighet, Energiteknikavdelningen, Box 310, 631 04 Eskilstuna

Bergstaten, Slaggatan 13, 791 71 Falun

Skogsvårdsstyrelsen, Portalgatan 2B, 754 23 Uppsala

SGU, Box 670, 751 28 Uppsala

ArtDatabanken, 750 07 Uppsala

Vägverket, Region Mälardalen, Box 1140, 631 80 Eskilstuna

Svenska Naturskyddsföreningen, Box 4625, 116 91 Stockholm

Lena Eriksson, Stallgatan 15B, 194 32 Upplands Väsby

Bertil Norbelie, S:t Olofsgatan 2, 753 12 Uppsala

Samuel Ståhl, Sotmossen, Ullfors 331, 815 91 Tierp

-----
rättsenheten

akten

täktregistret

GA, PH, LS

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos regeringen, miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet.

Det gör Ni genom att i ett brev till regeringen

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer) och
- redogöra för dels varför Ni menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Brevet skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.

Länsstyrelsens adress: Länsstyrelsen Uppsala län
751 86 UPPSALA
Telefon: 018-19 50 00

Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp.

Om något är oklart, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.